

KVINDEN OG SAMFUNDET.

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund.

Nr. 26.

Kontor: Nørregade 33, St.

29. Juni 1901.

Udgaar hver Lørdag.

17. Aarg.

Koster 50 Øre Kvartalet. (+ 9 Øre i Postpenge i København.) Enkelte Numre 5 Øre.
(+ 11 — — i Provinserne.)

MARY STEEN,

kongelig Hoffotograf.

Amagertorv 4, 3.

Sophie Jensens

(forh. hos Hr. Hofvildthd. J. L. Andersen).

Handel med

Frugt, Vildt og Fjerkræ,
Skovbogade Nr. 5. Telf. 7015.
Daglig frisklavet Fiskefars
60 Øre pr. Pd.

Dansk Kvindesamfund. Københavns Kreds.

Det aarlige Kredsmøde afholdes
Lørdag d. 29. Juni Kl. 7½ paa
Nørregade 33.

Dagsorden:

1. Formanden aflægger Beretning.
2. Kassereren fremlægger Overslag for det indeværende Aar og det reviderede Regnskab for det foregaaende Aar.
3. Valg af 7 Styrelsesmedlemmer.
4. Valg af 2 Revisorer.
5. Valg af 3 Suppleanter.
6. Valg af Delegerede til Fællesmødet i Aarhus.

Dansk Kvindesamfunds

aarlige Delegeretmøde afholdes i
Aarhus Søndag den 14de og Mandag
den 15de Juli.

Redaktionen træffes hver Mandag Kl. 2—4 paa Kontoret Nørregade 33, St.

Artikler, som ønskes optagne i det først udkommende Nummer af Bladet, maa være Redaktionen i Hænde senest Mandag Middag.

Ekspeditionen, Nørregade 33, St., aaben hver Dag Kl. 10—7.

Annoncer til Kvinden og Samfundet bedes sendte under Ekspeditionens Adresse.

Annonceprisen er: Forsiden 20 Øre, 3dje og 4de Side 15 og 12 Øre pr. Petitlinie ÷ 10 % for mindst 3 Ganges Indrykkelse. Løbende Annoncer Aaret rundt 15 % Rabat.

Klager over Uregelmæssighed i Forsendelsen bedes stilet skriftligt til Postvæsenet — hjælper dette ikke, da til Bladets Kontor.

„Kvinden og Samfundet“ faas i Kioskerne.

Kristendom og Fornægtelse.

I Kvinden og Samfundet af 8. Juni gør Frk. Helga Johansen — i sin Artikel: Ord, Ord, Ord! — opmærksom paa, hvordan selv en Tolstoj kan leve af — eller bilde sig ind at leve af — at tage Abstraktioner i Munden. Hun siger: »Kirken elskede Tolstoj til at begynde med, derefter elskede han Kristendommen.« Hun analyserer Kirken, den abstrakte Kirke, som: Samlingsbegrebet Kirke, Menneskene indenfor Kirken, Skikkene, Overleveringerne, ogsaa de kirkelige Huse; altsammen i Bunke. »Men« — siger hun — »man kan ikke elske en Bunke«. Hvorfor ikke? — Kristus siger, at Gud elskede Verden. Naar man vil udtrykke sig smagløst kan man lige saa godt kalde Verden en Bunke som Kirken. Man kan ogsaa tage et jævner, mere nærliggende Eksempel og sige, at den gerrige elsker sin Guld-bunke. Indtil vort Sprog faar et Ord, der betegner, at Genstanden for ens Kærlighed, ens Lidenskab, er en uværdig Genstand, maa vi vel beholde Ordet elske.

Kristendommen analyserer Frk. H. J. ikke, men spørger: »Hvor og hvad er Kristendommen? Er den her eller der, er den Menneske, Dyr, Plante?« Mange mener maaske, at dette Spørgsmaal af en voksen Person ikke fortjener Svar, men jeg tror alligevel, at det er rigtigt at svare, ikke alene, at Kristendommen er en Aandsmagt, som de, der kun tror paa Materien, hverken har Forstaaelse af eller Syn og Sans for, men ogsaa i Korthed forklare dens Indhold.

Jeg tvivler ikke om, at dersom flere kristne vilde analysere deres Kristendom for at besvare Frk. H. J.s Spørgsmaal, da blev Bestanddelene noget forskellige, men Grunden, vi kristne bygger paa, er den samme for alle.

Vort Hoveddogme er Treenigheden. »Gaar ud i Alverden«, siger Kristus, »lærer alle Folk og døber dem i Faderens, Sønnens og Helligaandens Navn!« Treenigheden betegner den evige Aand, som vi i Daaben er kaldede til at tro paa, og som for vort sanselige Begreb er Almagt, Kærlighed og Hellighed. I Virkeligheden lader Treenigheden sig ikke adskille. Det er med den som med Verdensaltet, de forskellige Kræfter virker ubrydeligt hen til samme Maal.

Ved Daabens Indvielse stilles vi i Forhold til det kosmiske, det historisk kristelige og det evige. Saaledes omfatter Kristendommen alt. »Lærer alle Folk!« siger Kristus. Den kristelige Sædelære forbinder og forsoner Natur og Aand hos den, der tror. Kristendommen udrenser Naturens Slagger ved Forsagelsens Ildaa, ved Kristi Lidelse og Død for vor Skyld. Den helliger alt ved Kristi Aand.

For mig indbefatter Kristendommen alt, og den fylder min Sjæl og min Selvbevidsthed. For Frk. H. Johansen er den derimod en Abstraktion, som er Luft i Luften, et Mundsvejr — Gøgl — Ord til Underlag, Ord, Ord! — Ikke en Gang paa Ordets Kraft tror hun, og dog erfarer hun hver Dag, at usynlige Tanker omsættes i Ord og disse i Handling. Mon ikke saaledes oprindelig Guds Tanke blev Ord? Ved dette fremkaldtes Bevægelsen, som frembragte Materie (Stof).

Frk. H. J. har mere at spørge om: »Hvad er Sandhed? hvor findes den?« Kristi Ord er Sandhed; de findes i Evangelierne. »Hver den, som elsker Sandhed, hører min Røst,« siger Kristus.

Den, der ikke har Gnist af Sandhedsaanden i sin Sjæl vil altid spørge. Den, der føler Gnisten, spørger ikke, men elsker Sandheden og ledes ved dens hellige Instinkt til at høre og se den, hvor den findes.

De, der har samme Overbevisning med Hensyn til Kristendommen som Frk. H. J., bør helst iagttage Tavshed og ikke rose sig af deres Aands Fattigdom og Tomhed paa det religiøse Omraade. De, der har Beundring for Kristus og Medfølelse med de smaa, som han elskede, maa for hans og deres Skyld ikke forarge dem og berøve dem Troens Herlighed.

Frk. Johansen vil vi bede at søge andre Emner. Man kan glæde sig over hendes Pen, naar hun umiddelbart paa den jævne Fornufts Omraade lader den fremføre rammende sociale Sandheder; men ikke naar hun griber den med Refleksionens kolde Stenhaand og tror, hun kan skræmme selv det høje og hellige.

Kristus er Vejen, Sandheden og Livet. Der findes ingen anden, der kan føre Menneskeheden til det rette Maal. Men den gaar langsomt fremad — fordi den ofte kommer paa Afveje. Endnu er vi ikke naaet over det første Trin paa Aandens Stige.

Pauline Aggersborg.

Edwardsgave.

Købmænd.

Af Gyrithe Lemche.

Det er snart Aar og Dag siden, at Bogen med ovenstaaende Titel blev sendt ud i Verden, og naar vi omtaler den nu, saalænge efter at den er udkommet, er det nærmest for at gøre Kv. og Samf.s Læsere opmærksomme paa, hvad ikke tydeligt fremgaar af Bogen selv, at den kun er Fundamentet til en længere Roman i tre Afsnit; Fællestitelen for hele Romanen skal være »Edwardsgave«, og det første Bind er altsaa den udkomne »Købmænd«.

Denne Oplysning gør godt, thi skulde »Købmænd« staa alene, vilde den i flere Retninger virke utilfredsstillende; nu tør vi haabe, at det, der i dette første Bind forekommer os fragmentarisk og springende, i sin Sammenhæng med Fortsættelsen vil komme til at staa som et fast og lødigt Værk.

Der er ofte blevet anket over kvindelige Forfattere; det er atter og atter blevet fremhævet, at de gennemgaaende er deres mandlige Kolleger underlegen, at deres Fremstillingsmaade er for bred, at deres Karakter-skildringer er for svage og udviskede o. s. v.

Lad nu end denne Kritik passe paa adskilligt kvindeligt Forfatterskab, saa passer den absolut ikke paa Gyrithe Lemches. Hendes Stil er netop knap og koncise, der er ingen overflødige Ord; hun fremstiller livligt og fængslende, og hendes Personer er ikke »døde« Mennesker.

Flere af Personerne i »Købmænd« glider ganske vist hurtigt forbi Læserens Blik; man ser dem i et Par mere eller mindre dramatiske Optrin, og dermed gaar de ud af Sagaen; men de efterlader dog et Indtryk; de er ikke Marionetdukker, men levende Mennesker, hvis Hjertet slaar, og hvis Pulse banker i Uro og Kærlighed, i Begær og Lidenskab.

De Skikkelser, som især samler Interessen om sig er Dorte Krügers to Sønner Rasmus og Karl, samt de to store Mænd i Handelsverdenen Etatsraad Valeur og Direktør Dreyer. Disse fire Skikkelser er paa en mesterlig Maade stillede sammen to og to saaledes, at de gensidig belyser og fremhæver hinandens Karakter og Skæbne.

De to Brødre Krüger ser vi allerede som Drengene fremstillede og sammenstillede saaledes, at vi kan udtale en Profeti om, hvorledes deres Udvikling maa blive; Forf. bruger kun et Par Sider til at give os et dybt Indblik i de to Brødres højst forskellige Karakterer. Rasmus er paa Vejen til København til sin rige Farbroder; han er en lille sneverhertet Købmandssjæl, der kun har Hovedet fuldt af Forestillinger om de Penge, som han skal dylge sammen i Fremtiden.

Broderen Karl løber ved Siden af Vognen for at se sin store Broder saa længe som muligt; hans lille, varme Hjerte er fuldt af Sorg over